

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1921

Vragen van de leden **Roefs** en **Heerts** (beiden PvdA) aan de ministers van Verkeer en Waterstaat en van Justitie over *een ongevalregistratiesysteem (zwarte doos) in auto's* (ingezonden 19 januari 2010).

Antwoord van minister **Eurlings** (Verkeer en Waterstaat), mede namens de minister van Justitie (ontvangen 16 maart 2010).

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel «Zwarte doos in auto's als bewijslast voor de rechter»?¹

Antwoord 1

Ja. In het artikel wordt een Event Data Recorder (EDR) bedoeld die standaard in de auto is ingebouwd en zich bevindt in de airbagmodule of in het motormanagementsysteem. Het gaat om voertuigdata die kort voor, tijdens en na een ongeval worden opgeslagen. Bij de beantwoording van de gestelde vragen houd ik dan ook deze definitie van «zwarte doos» aan.

Vraag 2

Op welke juridische gronden mag het Openbaar Ministerie (OM) gebruik maken van de gegevens zoals die zijn opgeslagen in de zwarte doos, als bewijslast bij een auto-ongeluk?

Antwoord 2

In het geval waaraan in het artikel wordt gerefereerd heeft de officier van justitie de auto van de verdachte, inclusief de zich daarin bevindende airbagconsole, op grond van de artikelen 134 lid 1 juncto 94 lid 1 van het Wetboek van Strafvordering in beslag genomen. De politie beschikt over apparatuur waarmee de gegevens van de in de airbagconsole aanwezige Event Data Recorder (EDR) kan worden uitgelezen. Zulk onderzoek valt derhalve onder het reguliere onderzoek ter waarheidsvinding aan een in beslag genomen voorwerp en valt te vergelijken met bijvoorbeeld het onderzoek aan/uitlezen van een in beslag genomen gsm of een in beslag genomen computer. Dat de politie voor het uitlezen van een EDR speciale uitleesapparatuur heeft aangeschaft, maakt geen verschil.

¹ Algemeen Dagblad, 4 januari 2010
Uitzendingen Goedemorgen Nederland op radio en televisie, 5 januari 2010
<http://goedemorgennederland.kro.nl/uitzending.aspx?id=239732>.

Overigens is het gebruik van data uit motorvoertuigen in strafzaken reeds getoetst door de Hoge Raad (17 oktober 2006, nr. 03339/05 B-IV/MR) en door het gerechtshof in Den Bosch (LJN BL1325).

Vraag 3

Kunnen alle opgeslagen gegevens, die op de zwarte doos, staan gebruikt worden als bewijslast bij een auto-ongeluk?

Antwoord 3

Ja.

Vraag 4

Ontstaan er geen problemen rond het gelijkheidsbeginsel, nu nog niet ieder politiekorps deze uitleesapparatuur heeft, en ook niet elke personenauto is voorzien van een zwarte doos?

Antwoord 4

In vrijwel ieder opsporingsonderzoek maakt de politie gebruik van een of meer toepassingen uit een zeer breed instrumentarium opsporingsmethoden, afhankelijk van de aard van het onderzoek en de mogelijkheden. Het is aan de rechter deze opsporingsmethoden te toetsen.

Overigens kunnen andere politiekorpsen gebruik maken van de EDR-expertise van de politie Rotterdam-Rijnmond. Verder kunnen alle voor de waarheidsvinding relevante voorwerpen in beslag worden genomen en bijdragen aan het bewijs. Het feit dat sommige voertuigen wel en andere voertuigen niet zijn uitgerust met een EDR, maakt dat niet anders.

Vraag 5 en 6

Bent u van mening dat zo'n zwarte doos in personenauto's een middel kan zijn om de verkeersveiligheid te bevorderen?

Zijn er tot dusver (internationale) onderzoeken bekend waaruit blijkt dat een zwarte doos in auto's aanzet tot bewuster rijgedrag en daarmee preventief werkt?

Antwoord 5 en 6

Ik ben van mening dat een EDR een middel kan zijn om de verkeersveiligheid te bevorderen, zij het beperkt. Er zijn diverse onderzoeken beschikbaar waaruit blijkt dat het effect van een zwarte doos op de verkeersveiligheid afhankelijk is van de manier waarop een bestuurder met zijn eigen gedrag wordt geconfronteerd. Alleen registratie is voor het bevorderen van de verkeersveiligheid op de lange termijn niet voldoende. Voor een blijvende positieve gedragsverandering is het vooral belangrijk, dat een bestuurder voortdurend feedback krijgt en niet alleen na een ongeval. Het aanspreken op het eigen rijgedrag kan bijvoorbeeld georganiseerd worden door beheerders van wagenparken, leasebedrijven of verzekeringsmaatschappijen waar de betrokkenheid bij ongevallen hoog ligt. In dit kader speel ik een actieve rol bij het faciliteren en stimuleren van een veiligheidscultuur bij bedrijven met wagenparken.

Vraag 7 en 8

Hoe staat u tegenover het verplichten van een zwarte doos in personenauto's ten behoeve van de verkeersveiligheid?

Is het waar dat het verplichten van een ongevallenregistratiesysteem in personenauto's alleen via Europese regelgeving mogelijk is? Zo ja, bent u dan bereid om bij uw Europese collega's te informeren hoe zij tegenover het verplichten van een ongevallenregistratiesysteem in personenauto's staan?

Antwoord 7 en 8

Hoewel het directe effect van de EDR op de verkeersveiligheid beperkt is, sta ik, vanwege het belang van betere waarheidsvinding, in beginsel positief tegenover het verplichten van een EDR, mits er aan een aantal randvoorwaarden is voldaan. Het verplicht installeren van een EDR in ieder voertuig kan echter alleen worden gerealiseerd via Europese regelgeving. Het is niet mogelijk dit via nationale wetgeving te realiseren vanwege de harmonisatie van de wetgeving in Europa voor de interne markt. Er zit wel beweging in. Hoewel er geen verplichting of standaard is, hebben veel moderne auto's al

een airbagmodule die ook een EDR functie heeft. Helaas kan deze niet zonder meer worden uitgelezen. Het onderzoek van de politie Rijnmond is interessant. Ook is er onlangs een Europees project (Veronica II) afgerond over de toepassing van de EDR. Ik volg deze ontwikkelingen nauwgezet en zal in Europa informeren naar mogelijke volgende stappen.

Vraag 9

Wat is de stand van zaken omtrent de proeven en invoering van Intelligente Snelheidsassistentie (ISA), oftewel Speed Alert, in Nederland?

Antwoord 9

Op de meeste navigatiesystemen is al een Speed Alert functie voorhanden. Op deze wijze beschikken veel automobilisten al over een Speed Alert. Daarnaast zijn ook verzekeraars en wagenparkbeheerders in toenemende mate geïnteresseerd in het uitrusten van voertuigen met zwarte doos of Speed Alert. Samen met VVN wordt gewerkt aan de verdere stimulering van het gebruik van Speed Alert en andere ISA varianten. In het kader van het convenant bestelverkeer is onlangs een proef uitgevoerd met een registrerende vorm van ISA. Hierover heb ik uw Kamer reeds eerder bericht (29 398 nr. 196).